

Sveas son: En berättelse om folkhemmet

Lena Andersson

"Jag ville skriva en bok om en människa av det slag som gjorde folkhemmet möjligt, som förkroppsligade det, trodde på det, tog ansvar för det, som försvarade dess rätlinjighet och likriktning för att de lyfte människan ur hennes mörker; någon som var folkhemmets sinnebild utan att vara en del av politiken. I möbelsnickaren Ragnar Johansson, född år noll, det vill säga 1932, tyckte jag att jag fann honom. Ragnar är en händernas man, men också tankens. Människans rationalitet är det som förmått henne att skapa något sådant som staten. Ragnar ser den som människans bättre jag. Han dyrkar staten som idé därför att den saknar människans godtycke. Den kan bestämma sig för att göra det rättfärdiga, sanna och goda, och sedan hålla sig till det. Människan däremot faller hela tiden. Hon tyngs av lidelser, drifter och svagheter. Ragnars mor Svea, född Svensson, kommer från en annan epok, det fattiga bondesamhälle som moderniteten gör allt för att lämna bakom sig. Hon bakar och lagar, syltar och saftar. För Ragnar är hon en kvarleva från en värld som aldrig får komma åter. Men i det tidevarv som väntar efter hans era blir han smärtsamt främmande. Det är Ragnars dotter Elsa som konstaterar att Ragnar är svensken och svensken är han, och Ragnar förstår bara alltför väl att det inte är beröm. Det är dessa spänningar och konfliktlinjer jag velat förstå och tydliggöra med Sveas son en berättelse om folkhemmet." Lena Andersson